

กว่าจะได้เป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร

*โดย ร.ศ. เทพประสงค์ วรรณยศ

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

อาร์มภบท

จากความศรัทธาอันสูงส่งที่ข้าพเจ้ามีต่อ “แม่โจ้” ซึ่งเป็นสถาบันที่ข้าพเจ้าเคยศึกษามาเมื่อปี พ.ศ. 2492 – 2495 ซึ่งมีชื่อขณะนั้นว่า “โรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้” และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่” เมื่อข้าพเจ้าได้กลับมาเป็นอาจารย์สอนเริ่มแรกเมื่อปี 2500 ทำให้มีสิ่งคลอใจให้ข้าพเจ้าได้คิด – ฝัน และกระทำการที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าของสถาบันแห่งนี้ตามความมุ่งหวังที่วางไว้ ด้วยการผนึกกำลังทุกฝ่ายเข้าด้วยกันทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยฯ ในอันที่จะพัฒนาและขยายโปรแกรมการศึกษาให้กว้างขวางออกไปตามความเหมาะสม ต่อสภาพการณ์ที่เป็นจริง และเป็นไปตามความต้องการของชาติโดยส่วนรวม โดยเฉพาะการพัฒนากำลังคนที่มีความชำนาญทางการเกษตรเฉพาะอย่างเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติที่ได้วางไว้

บทความเรื่องนี้ผู้เขียนได้เขียนขึ้นเพื่อเป็นของขวัญแก่ครอบครัวของผู้เขียนเองมีเจตนาดีที่ได้เขียนขึ้นเพื่อที่จะให้ศิษย์เก่าแม่โจ้ และประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงความเป็นมาโดยสังเขปที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรที่สมบูรณ์ และมีฐานะเป็นกรม สังกัดอยู่ในทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2518 ผู้เขียนจึงมีความ ภูมิใจและเต็มใจที่ได้เขียนเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ผู้เขียนถือว่าความจริงหนีความจริงไม่พ้นและอย่างน้อยก็ทำให้ครอบครัวของผู้เขียนมีความสุขที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่แม่โจ้ในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะผู้เขียนเรื่องนี้เป็นระยะครบรอบ วันสำคัญ ของชีวิตผู้เขียนพอดี

เทพประสงค์ วรรณยศ

20 มิถุนายน 2524

- ชื่อเดิม – ประสงค์ วรยศ แม่โจ้ รุ่น 14 (2492)

<http://www.maejo.net/MaejoStory/MaejoYearEnrolleeNumber.pdf>

<http://www.maejo.net/FFT/Maejo/theprasong.html>

ปริญญาตรี เกษตรกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(2500) กลับมาเป็นอาจารย์สอนที่แม่โจ้

M.S. Texas A&I University, ปริญญาโท(ไม้ผล) มหาวิทยาลัยเท็กซัส(2503)

ปริญญาเอก Doctor of Agriculture (Kyushu University) ประเทศญี่ปุ่น(2535)

เกิดวันที่ 20 มิถุนายน 2475 ลาจากลูกศิษย์ไปเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2541 รวม อายุ 66 ปี

ศ.จันทร รุ่น 25 จัดทำเพลงลงเว็บไซต์ www.maejo.net

29 มกราคม 2551

เหตุการณ์ในอดีต

เริ่มต้นเมื่อปี 2477 แม่โจ้สังกัดกระทรวงธรรมการและได้เปลี่ยนสังกัดขึ้นอยู่กับกระทรวงเกษตรราธิการในปี 2481 พอในปี 2491 ได้เปลี่ยนสังกัดขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ และแล้วก็เปลี่ยนมาสังกัดกับทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐในปี พ.ศ. 2518 ซึ่งแสดงว่าแม่โจ้ของเรามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อความเหมาะสมกับสภาพการณ์ และการพัฒนากำลังคนเพื่อให้สอดคล้องแผนพัฒนาการเกษตรและการศึกษาของชาติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแต่ละสมัยก็ยังคงผลทำให้แม่โจ้เจริญเติบโตในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่ซ้ำแบบใคร และใคร ๆ ก็ไม่สามารถจะเลียนแบบได้เสมอเหมือน

ในที่นี้จะขอเริ่มจากอดีตที่ใกล้เคียงกับจุดเริ่มต้นของการวางแผนที่จะยกฐานะของแม่โจ้ในระดับวิทยาลัยขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย คือ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร

จุดที่เป็นบ่อเกิดทางด้านความคิดริเริ่มที่สำคัญก็คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2500 – 2503 ซึ่งเป็นระยะที่ทางรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้มีทุนการศึกษาให้แก่คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ไปศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา เมื่อแต่ละคนได้ศึกษาสำเร็จกลับมาก็มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยกันพัฒนาการศึกษาของแม่โจ้ให้ก้าวหน้าใกล้เคียงกับวิทยาลัยเกษตรบางแห่งในสหรัฐ ทั้งนี้เพราะแม่โจ้ในสมัยเริ่มแรกก็มีโปรแกรมการศึกษาการวิจัยและส่งเสริมทางการเกษตรคล้ายคลึงกับการจัดการศึกษาที่รัฐวิสคอนซิน คอร์เนล และลุยส์เซียนา เป็นต้น ซึ่งต่อมาระยะที่แม่โจ้ย้ายไปสังกัดกับกระทรวงศึกษาธิการแทนที่จะขึ้นกับกระทรวงเกษตร ก็เป็นสาเหตุทำให้สถานี่ทดลองและสถานการศึกษาแยกส่วนบริหารกันไป จุดที่สำคัญข้อนี้ทำให้เราคิดฝันที่จะได้อยู่ด้วยกันอีก ซึ่งผลสุดท้ายความฝันก็เป็นความจริงขึ้นมาในปัจจุบัน คือ สถาบันเทคโนโลยีเรามีคณะวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนนักศึกษา และขณะเดียวกันเราก็มีสำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร

ในปี 2500 ทางวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ยังได้เปิดสอนระดับประโยคครูมัธยมเกษตรกรรม (ปม.ก.) ขึ้นอีกแผนกหนึ่ง เพื่อผลิตครูเกษตรให้แก่โรงเรียนเกษตรกรรมและโรงเรียนสามัญทั่วไปด้วย ซึ่งก็กลับไปสู่บรรยากาศแบบดั้งเดิมตอนแม่โจ้ยังเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมประจำภาคเหนืออีก

เนื่องจากการศึกษาเกษตรในระดับอาชีวชั้นสูง (มัธยมศึกษาตอนปลายอาชีพ) ที่เปิดสอนอยู่ในระยะนั้นมีเพื่อหาวิชาเกษตรที่สอนตามหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลักการเบื้องต้นยังไม่พอเพียงที่จะฝึกฝนอบรมนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถออกไปทำงานเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ในฐานะที่ปรึกษาทางวิชาการได้ดีพอ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2506 กรมอาชีวศึกษาจึงได้สั่งให้วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่เปิดสอนวิชาเรียนชั้นสูงแผนกเกษตรกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเปิดรับนักเรียน ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาชั้นสูงให้เข้าศึกษาต่ออีก 2 ปี โดยให้ได้รับการศึกษาอบรมทางเทคนิคเกษตรเฉพาะอย่าง และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกับเกษตรโดยให้มีความเชี่ยวชาญสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะทางด้านพืชกรรม สัตวบาล ช่างเกษตร และ เศรษฐศาสตร์เกษตร

เมื่อทางแม่โจ้เริ่มเปิดสอนระดับเทคนิคเกษตร หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแผนกเกษตรกรรมในปี 2506 ทางกรมอาชีวศึกษาได้สั่งให้โอนการสอนระดับ ปม.ก. ไปเปิดสอนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ ชลบุรี ทั้งนี้เพื่อให้แม่โจ้มุ่งผลิตกำลังคนระดับเทคนิคเกษตรแต่เพียงด้านเดียวเพื่อออกไปรับใช้ประเทศชาติทางด้านการเกษตรต่อไป

จุดเริ่มของการพัฒนา

ในระหว่างที่มีการพัฒนาการศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงประโยคมัธยมเกษตรกรรม (ปม.ก.) และเทคนิคเกษตร หรือ ปว.ส. ระหว่างปี พ.ศ. 2503 – 2506 นั้น ทางวิทยาลัยฯ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ ประจวบกับอาจารย์ของวิทยาลัยหลายคนได้สำเร็จการศึกษามาจากสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะอาจารย์วิภาต บุญศรี วั่งชัย อาจารย์สุรพล สงวนศรี และอาจารย์ประสงค์ วรรณยศ ได้นำเอาแนวความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ และใช้ได้ผลดีมาแล้วในสหรัฐอเมริกามาทดลองทำที่แม่โจ้ เช่น ได้นำเอาโครงการเกษตรภายใต้เน็ต และองค์การเกษตรกรในอนาคตของประเทศไทยมาทดลองจัดที่แม่โจ้เมื่อปี 2504 โดยฝึกนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นเกษตรกรในอนาคต และฝึกนักศึกษาระดับประโยคมัธยมเกษตรกรรม เป็นครูที่ปรึกษาของสมาชิกในองค์การเกษตรกร ได้จัดให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่นักศึกษาทั้งสองระดับโดยเน้นให้มีความรับผิดชอบ มีความรู้สึกเป็น

เจ้าของและมีความคิดริเริ่มตลอดจนมีรายได้จากโครงการเกษตรระหว่างที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัย ทำให้ความสนใจในการประกอบอาชีพเกษตรมากขึ้น เมื่อศึกษาสำเร็จแล้ว

ภายหลังจากที่โปรแกรมการศึกษาระดับประโยคครูมัธยมเกษตรกรรมได้ย้ายไปจัดที่วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระในปี พ.ศ. 2506 แล้วทางวิทยาลัยฯ ได้มีโอกาสพัฒนาการศึกษาระดับเทคนิคเกษตรอย่างเต็มที่ทั้งสายงานบริหารและวิชาการเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางออกไปช่วยพัฒนาประเทศโดยพยายามจัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 – 2514) ซึ่งได้เน้นถึงแนวทางที่จะเร่งรัดพัฒนาการเกษตรให้รุดหน้าไปในอัตราสูงกว่าเดิม โดยให้ผลประโยชน์จากการผลิตทางการเกษตรตกอยู่กับเกษตรกรผู้ผลิตให้มากที่สุดทั้งนี้เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและเป็นการยกฐานะการครองชีพของเกษตรกรให้ดีขึ้น นักศึกษาที่จบออกไปจากวิทยาลัยฯ มีโอกาสศึกษาตามหลักสูตรทั้งสองระดับถึง 5 ปี จึงมีความรู้ชำนาญที่จะออกไปเป็นเกษตรกรได้เหมาะสม และทั้งสามารถประกอบอาชีพราชการในตำแหน่งพนักงานส่งเสริมการเกษตร นักวิชาการตามกรมกองต่างๆ รวมทั้งเป็นครูอาจารย์ตามโรงเรียนเกษตรกรรมและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและจังหวัดที่มีหลักสูตรวิชาเกษตรได้คืออีกด้วย

ปัญหาส่งเสริมการพัฒนา

ขณะที่มีการพัฒนางานด้านวิชาการและงานฟาร์มของวิทยาลัยฯ อยู่อย่างรีบเร่งนี้ ก็มีปัญหาทางด้านการปกครองเกิดขึ้นบางประการ โดยเฉพาะประเพณีการรับน้องใหม่ ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิมของแม่โจ้ ก็คือนักศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงจะได้รับการถ่ายทอดความคิดจากรุ่นพี่รุ่นก่อน ๆ มาว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการรับน้องใหม่ในแต่ละปี พอวิทยาลัยฯ มีระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อีกแผนกหนึ่ง เมื่อนักศึกษาระดับนี้เข้ามาเรียนปีแรกก็ถูกนักศึกษาปีที่ 2 ถือว่าเป็นรุ่นน้องของตนอยู่โดยเฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงมาจากโรงเรียน หรือวิทยาลัยเกษตรกรรมอื่น ๆ ระยะเวลา ๑ ปัญหาเหล่านี้มีมากและเชื่อมโยงไปถึงปัญหาทางวิชาการอีก เช่น ตารางเรียนและการปฏิบัติงานฟาร์มที่แตกต่างกันแต่นักศึกษาระดับอาชีวศึกษามักมีความเข้าใจที่ผิด ๆ อยู่เสมอที่อยากจะได้เรียนและปฏิบัติเช่นเดียวกับนักศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการวางแผนการพัฒนาการศึกษาเกษตรระดับต่าง ๆ โดยดัดแปลงตามแนวทางที่ยูเนสโกได้วางไว้ คือระดับนักเกษตรมีฝีมือ (Skilled Worker) ระดับนักเทคนิคเกษตร (Technician) และระดับนักเทคโนโลยีเกษตร (Technologist) ทั้งนี้เพื่อที่จะให้นักศึกษาที่จะเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยมีความ

สำนึกและรับผิดชอบต่อการเรียนในแต่ละระดับให้มีความรู้ความสามารถ ตามความเหมาะสมแต่ระดับมากที่สุด ซึ่งโดยหลักทั่วไปทางยูเนสโกได้เน้นถึงการศึกษาในระยะนั้นไว้ดังนี้คือ

1. การศึกษาต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและต้องคอยปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลเวลาอยู่เสมอ
2. การศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญพิเศษไม่ควรจะเร่งทำก่อนถึงเวลาอันควร และควรรักษาคุณภาพในวิชาสามัญ, วิทยาศาสตร์และวิชาชีพ
3. ควรปลูกฝังนิสัยให้เห็นความสำคัญและเกียรติของการทำงานด้วยมือในระบบการผลิตแผนใหม่
4. ควรส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสศึกษาต่อเต็มความสามารถ

จากข้อเสนอแนะของยูเนสโกครั้งนี้ทำให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเกษตรของกรมอาชีวศึกษาเริ่มต้นขึ้น แต่ก็นับเพียงสองระดับเท่านั้น คือระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง (มศ.4-6) และระดับประโยควิชาชีพชั้นสูงแผนกเกษตรกรรม (ปว.ศ.)

เนื่องจากผู้เขียนมีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญในวิทยาลัยฯ ในระยะนั้นพอดี คือ มีตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชาพีชกรรรม ระหว่างปี 2507 – 2509 และหัวหน้าฝ่ายวิชาการในระหว่างปี 2509 – 2512 ทำให้ผู้เขียนเกิดศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาการศึกษาทั้งสามระดับดังกล่าว ให้เกิดผลทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วนจึงได้ลงมือเขียนบทความชิ้นครั้งแรกเมื่อปี 2509 ในหัวข้อเรื่อง “แนวการจัดการศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่” โดยได้เน้นถึงการศึกษาด้านอาชีวเกษตรและเทคนิคเกษตร ต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และควรเน้นทางด้านคุณภาพ ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาระดับ อาชีวเกษตรไม่เพียงแต่สอนในแง่ทักษะและมีความรู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพได้เท่านั้น แต่ควรจะสอนให้มีความสามารถเข้าใจวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อีกด้วย สำหรับหลักสูตรควรจะมี 2 โปรแกรม คือจบเป็นตัวเป็นตอน ๆ (Terminal) โดยเปิดโอกาสต่อระดับเทคนิคเกษตรและสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ดี ส่วนอีกโปรแกรมหนึ่งมุ่งให้ศึกษาต่อในระดับเทคนิคเกษตรแบบต่อเนื่อง โดยเปิดช่องทางให้ศึกษาต่อในระดับเทคโนโลยีการเกษตรได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคลในอนาคต

เรื่องนี้ทางวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ ได้ทดลองขึ้นทั้งสองโปรแกรมปรากฏว่าได้ผลดีมาก ทำให้ผู้ที่ศึกษาติดต่อกันมาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาเกษตรและเทคโนโลยีเกษตรได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะเกษตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยใน

ต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม โดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้ที่ศึกษาที่แม่โจ้อย่างน้อย 25 เปอร์เซ็นต์ จะมีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้ และอย่างน้อย 15 เปอร์เซ็นต์จะมีความสามารถพอที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท – เอก ได้อย่างแน่นอนทั้งนี้เพราะมีรุ่นพี่ ๆ ได้ทำตัวอย่างที่ดีไว้ในอดีตเป็นระยะ ๆ

โชคดีจากการเริ่มต้นที่ดี

20 พฤศจิกายน 2510

ทางสมาคมไทย – อเมริกัน ได้จัดให้มีการประชุมทางวิชาการขึ้นที่ศาลาสันติธรรม เรื่อง การรวมกำลังเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ผู้เขียนได้เสนอบทความเรื่อง “บทบาทของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม” ซึ่งได้เน้นถึงแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นก็คือ ลูกหลานของเกษตรกรหรือกำลังคนในชนบทซึ่งเป็นผู้ผลิตอาหารเลี้ยงประชากรในเมืองมักจะ หลั่งไหลไปทำงานในกรุงหรือเมืองใหญ่ ทั้งนี้เพราะการศึกษาในกรุงเจริญกว่าชนบท และมีความสะดวกสบายในการครองชีพ ตลอดจนเรื่องใจด้านอื่น ๆ และความบันเทิงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกรุงหรือเมืองใหญ่ ๆ การแก้ปัญหาข้อหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ ข้อ ก็คือ การจัดการศึกษาทางการเกษตรให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะด้านอาชีพเกษตร และเทคนิคเกษตร เพื่อจูงใจให้ออกไปประกอบอาชีพการเกษตร เมื่อศึกษาสำเร็จแล้วและควรให้โอกาสในการศึกษาแก่ลูกหลานของเกษตรกรก่อน ซึ่งการศึกษาไม่ใช่จัดเพื่อวันนี้เท่านั้น แต่เพื่อความก้าวหน้าในอีก 20-30 ปี ข้างหน้า “เรื่องนี้พอ 8 ปี ให้หลัง แม่โจ้ก็ได้เป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรตามที่ฝันไว้” (หมายเหตุ : มีบทความสนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ใน หนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 23 มีนาคม 2511 – ระหว่างคอลัมน์” วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ เขียนโดย นก.แม่โจ้ ซึ่งย้ำในตอนท้ายว่าขอให้กระทรวงศึกษาธิการได้โปรดสนใจสถาบันแห่งนี้จริง ๆ จัง ๆ เสียที)

ความจริงก่อนหน้าที่ผู้เขียนจะเสนอบทความดังกล่าวต่อนักบริการและนักวิชาการทั่วประเทศครั้งนั้น ได้มีเอกสารฉบับหนึ่งเกิดขึ้นในเดือนเมษายน 2510 คือ “แนวความคิดในการจัดและพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพเกษตรและเทคนิคการเกษตรในวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่” ซึ่งผู้เขียนและคณะซึ่งประกอบด้วย อาจารย์เปลื้อง อุไรพงษ์, อาจารย์ยรรยง สิทธิชัย, อาจารย์สุทิน ห้วยเรไร และอาจารย์เพียร จรรย์สืบศรี ได้ช่วยกันเขียนขึ้นเพื่อเสนอให้ผู้ใหญ่ทางการเกษตรศึกษาได้ให้การสนับสนุนต่อไป ระหว่างที่รอคอยการสนับสนุนอยู่นั้นผู้เขียนและคณะซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ธนิศ มะลิสวรรณ อาจารย์ยรรยง สิทธิชัย, อาจารย์เพียร จรรย์สืบศรี และอาจารย์บุญ กล่อมจอหอ ได้ช่วยกันทำเอกสารฉบับภาษาอังกฤษขึ้นโดยให้ชื่อว่า

“DEVELOPING CURRICULA IN VOCATIONAL AND TECHNICAL AGRICULTURE TO MEET THE NEEDS OF A CHANGING AGRICULTURAL INDUSTRY AND TECHNOLOGY AT CHIENGMAI COLLEGE OF AGRICULTURE (MAEJO) ซึ่งพิมพ์เสร็จในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2510 ทั้งนี้เพื่อที่จะให้มีข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการเสนอขอความเห็นในการประชุมทางวิชาการในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2510 ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลังจากเสร็จการประชุมทางวิชาการนี้แล้วผู้เขียนได้ทำหนังสือราชการของวิทยาลัยฯ ถึงท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษา และท่านหัวหน้ากองโรงเรียนเกษตรกรรม เพื่อเสนอเอกสารทั้งสองเล่มดังกล่าว โดยขอให้ทางกรมอาชีวศึกษาให้การสนับสนุนและพิจารณาอนุมัติให้วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ดำเนินการเตรียมการต่อไปได้ในอนาคต ขณะเดียวกันในวันที่ 2 ธันวาคม 2510 ผู้เขียนในฐานะหัวหน้าฝ่ายวิชาการได้ทำหนังสือมอบเอกสารแนวความคิดในการพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรดังกล่าวนี้ไปให้บุคคลที่ผู้เขียนคิดว่าคงจะช่วยให้กำลังใจและช่วยหาทางสนับสนุนแนวความคิดในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเร่งรัดพัฒนาการศึกษาด้านเกษตรกรรมในชนบทโดยมุ่งที่จะให้เป็นวิทยาลัยของชุมชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง บุคคลที่เขียนเสนอไปคือ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์, ดร.ไชยยงค์ ชูชาติ ดร.เถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์, ดร.อมร รักษาสัตย์ คุณหญิงกนิษฐา วิเชียรเจริญ, คุณประหยัด บุณศิริ และ ดร.สละ ทัสสานนท์ ซึ่งทุกคนต่างก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี

ประจวบกับระยะเวลาที่โครงการเงินกู้เพื่ออาชีวศึกษาได้เริ่มต้นขึ้นทันเวลาที่แม่ใจอยากจะทำซึ่งงานส่วนใหญ่ของโครงการฯ มุ่งที่จะพัฒนากำลังคน อาคารสิ่งก่อสร้างและอุปกรณ์การศึกษาของวิทยาลัยและโรงเรียนที่สังกัดในกรมอาชีวศึกษา ซึ่งก็ได้รับประโยชน์มากพอสมควร แต่ยังไม่พอใจเรื่องการพัฒนาด้านวิชาการที่สำคัญเท่าใดนัก จนกระทั่งผู้เขียนได้มีโอกาสเสนอความคิดในการพัฒนาการศึกษาเกษตรในที่ประชุมสัมมนาหัวหน้าคณะวิชาระดับวิทยาลัยเรื่องการสอนและการวัดผลวิชาชีพระหว่างวันที่ 6-17 พฤษภาคม 2511 โดยมีท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นประธานในที่ประชุม ซึ่งผู้เขียนได้เน้นถึงแนวทางที่จะพัฒนาการศึกษาระดับเทคนิคเกษตรขึ้นเป็นเทคโนโลยีการเกษตรในอนาคต (หมายเหตุ : ระหว่างหยุดพักการประชุมสัมมนาตอนกลางวัน ดร.ธนู แสงศักดิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนั้นได้ปรารภกับผู้เขียนว่า “แม่ใจมีความพร้อมกว่าที่อื่นที่เปิดการศึกษาระดับปริญญาตรีทางเทคโนโลยีการเกษตร ทำให้ผู้เขียนมีความภูมิใจและตื่นเต้นเป็นพิเศษ)

อาชีวสารฉบับมิถุนายน 2511 ได้ออกข่าวว่า นายสุเดช วิเศษสุรการ จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา และขณะนี้กรมอาชีวศึกษาได้

ดำเนินการขออนุมัติใช้เงินก่อสร้างอาคาร โรงเรียนที่จัดให้มีการประกวดราคาและตัดสินใจแล้ว 9 แห่ง คือ วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ และที่อื่นอีก 8 แห่ง (หมายเหตุ : ในปีการศึกษา 2515 ผู้อำนวยการโครงการเงินกู้เพื่ออาชีวศึกษาเห็นด้วยกับข้อเสนอของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ที่จะเปิดระดับปริญญาและยอมรับหลักการที่เสนอไปและได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือดำเนินงานตามโครงการจัดการศึกษาระดับ ม.ศ. 4 - 5 - 6 ของแม่โจ้ที่ล่าช้าในปีการศึกษา 2513 เป็นอย่างยิ่ง)

ระหว่างสิงหาคม 2515 ทางกรมอาชีวศึกษาได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการเพิ่มเติมอีกโดยจัดสถานที่ประชุมทางภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา ทำให้มีโอกาสดูแลเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับสูงขึ้นกับกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการในวิทยาลัยต่าง ๆ ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยเฉพาะอาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี , วิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ และวิทยาลัยโทรคมนาคมธนบุรี ต่างก็มีความกระตือรือร้นและมีแผนที่จะเปิดสอนระดับปริญญาตรีด้านเทคโนโลยีทางวิศวกรรมกันทั้งนั้น ทำให้มีความมั่นใจว่าวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ก็น่าจะสามารถเปิดสอนทางเทคโนโลยีการเกษตรได้ในอนาคตอันใกล้

พอเดินทางกลับจากการประชุมสัมมนาที่ปักยี่ได้มาถึงกรุงเทพฯ ผู้เขียนก็ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษา - ดูงานและเข้าสัมมนาตามหลักสูตรระยะสั้น 5 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 17 ตุลาคม 2512 ถึง 10 พฤศจิกายน 2512 ทางด้านการสอนวิชาเกษตรและการจัดโปรแกรมการศึกษาเกษตรในระดับต่าง ๆ ณ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจัดโดยยูเนสโกทำให้เกิดข้อคิดอย่างกว้างขวางเมื่อเปรียบเทียบกับที่ได้ศึกษามาจากประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้นำเอาความคิดและประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมมนามาวางแผนปรับปรุงงานอาชีวเกษตรและเทคนิคเกษตรที่แม่โจ้ในปีถัดมา ซึ่งเรื่องนี้ได้เสนอข้อคิดเห็นไปยังกรมอาชีวศึกษาเพื่อขอความสนับสนุนในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพดีและมีประโยชน์ต่อนักศึกษาและประชาชนในชนบทต่อไป ในขณะนี้ทางแม่โจ้ได้จัดส่งนักศึกษาที่จบจากการศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) ที่เคยศึกษาที่แม่โจ้ไปโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง (Continuation) เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขาส่งเสริมการเกษตรที่คณะเกษตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อลองเชิงและทดสอบดูว่านักศึกษาแม่โจ้จะสามารถศึกษาต่อระดับปริญญาตรีได้หรือไม่ ซึ่งผลปรากฏออกมาว่าทุกคนมีความสามารถศึกษาต่อระดับสูงได้เหมือนกับผู้ที่จบจากสายสามัญ แต่โครงการนี้ดำเนินไปในช่วงระยะสั้นซึ่งเหตุการณ์และอุปสรรคที่เกิดขึ้นก็เป็นสิ่งกระตุ้นให้แม่โจ้จำเป็นต้องเปิดระดับปริญญาตรีทางเทคโนโลยีการเกษตรขึ้นโดยเร็วที่สุด (หมายเหตุ : ผู้เขียนได้เคยไปช่วยงานด้านบริหารและ

วิชาการที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในระยะเริ่มแรกของการเตรียมการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ระหว่างปี 2507 – 2509 จึงทราบถึงอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี)

เริ่มดำเนินงานตามแผนที่วางไว้

ปีการศึกษา 2513 - ถึงจังหวัดเชียงใหม่ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2513 ได้เริ่มงานตามโครงการทดลองจัดการศึกษาระดับอาชีวเกษตรและใช้ที่ดินในจังหวัดลำปาง ตามแนวโน้มของการจัดการศึกษาอาชีวเกษตร และเทคนิคเกษตรในวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ ซึ่งในปี 2512 ทางวิทยาลัยฯ ได้จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรืออาชีวเกษตรและระดับวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชกรรม, สัตวบาล, เศรษฐศาสตร์เกษตร และช่างเกษตร นอกจากนี้วิทยาลัยฯ ได้จัดการศึกษาเพิ่มเติมแก่ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้วและมีความประสงค์จะเพิ่มพูนความรู้ของตนซึ่งเป็นตามความต้องการของท้องถิ่น โดยเปิดเป็นหลักสูตรระยะสั้นตลอดจนให้การศึกษอบรมแก่เกษตรกรหนุ่มและสาวเขาที่มีความประสงค์จะศึกษาหาความรู้ในวิชาความรู้ในวิชาเกษตรสมัยใหม่อีกด้วย

ดังนั้น เพื่อที่จะให้วิทยาลัยฯ ได้จัดการศึกษาได้ผลเต็มที่และเป็นไปตามข้อเสนอที่ให้ไว้แก่กรมอาชีวศึกษาที่จะขอเปิดระดับเทคโนโลยีการเกษตรในอนาคตก็ควรจะให้วิทยาลัยฯ ได้มุ่งจัดการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงแค่เพียงระดับเดียว ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพดีพอที่จะออกไปพัฒนาประเทศได้ผลอย่างเต็มที่ตามแนวโน้มของการจัดการศึกษาด้านเกษตรและความต้องการกำลังคนด้านเทคนิคเกษตรของประเทศชาติ และทั้งเป็นการยกฐานะของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ให้เป็นสถาบันทางการเกษตรที่สูงขึ้นไปโดยการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพไปทดลองจัดที่จังหวัดลำปาง เพื่อที่จะให้การศึกษาระดับทั้งสองระดับมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจัดให้สถานศึกษาทั้งสองแห่งอยู่ในเครือเดียวกัน เพื่อให้ศิษย์เก่าและประชาชนทั่วไปยอมรับและสนใจที่จะส่งบุตรหลานของตนเองเข้าศึกษาที่เกษตรกรรมลำปางมากเหมือนเดิมกับที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนจากกรมอาชีวศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะความสามารถของกรรมการประสานงานฝ่ายจังหวัดลำปาง

สำหรับการจัดการด้านการเรียนการสอนและการฝึกภาคปฏิบัติได้เจริญรอยตามแม่โจ้สมัยเริ่มแรก คือระยะที่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมและโรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคเหนือระหว่างปี พ.ศ. 2477 – 79 โดยมีอาจารย์สุรัตน์ มงคลไชยสิทธิ์ กับอาจารย์

กัจจกร บุญแปง แนะนำอย่างใกล้ชิด โดยประยุกต์เข้ากับสภาพตอนเป็นโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้ ปี พ.ศ. 2492 และตอนที่ได้ตั้งจัดองค์การเกษตรกรในอนาคต (FFT) ในวิทยาลัยเกษตรกรรม เชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2504 คือจัดให้นักศึกษาได้ฝึกงานระยะแรกอย่างหนักในระหว่างเดือนแรกของการเข้าไปสู่วิทยาลัย (เพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งต่องานหนัก และที่สำคัญที่สุดคือให้ กิณนอนร่วมกันอยู่ในกระท่อมที่มุงด้วยใบหญ้าคาหรือหลังคามุงจาก เมื่อแต่ละคนแน่ใจว่าจะยืน หยัดอยู่ต่อไปได้แล้ว จึงจะได้เริ่มต้นเรียนภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกภาคปฏิบัติอย่างหนัก ต่อไปซึ่งจัดในรูปของ “ Learning by Doing” และให้เป็นไปตามมติขององค์การเกษตรกรใน อนาคตอย่างเคร่งครัดคือ “เราเรียนรู้ด้วยงานการฝึกหัด เราปฏิบัติเพื่อหวังการศึกษา, หารายได้ เพื่อชีวิตวันนา, ใช้วิชาเพื่อบริการงานสังคม”

อาจารย์ทุกคนที่ได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีกรมอาชีวศึกษา เมื่อ 2 มิถุนายน 2513 ให้เป็นกรรมการและเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการทดลองจัดการศึกษาระดับอาชีว เกษตรและการใช้ที่ดินจังหวัดลำปางทุกคนทำงานด้วยความเสียสละและเห็นดีเห็นชอบเป็นพิเศษ ซึ่งมีกรรมการดำเนินงานตามโครงการจำนวน 12 คน โดยมีนายวิภาต บุญศรี วั่งชัย เป็น ประธานกรรมการและมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในโครงการจำนวน 6 คน และกรรมการประสานงาน ฝ่ายจังหวัดลำปาง จำนวน 3 คน ผู้ที่เห็นดีเห็นชอบมากและปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ดียิ่ง ได้แก่อาจารย์สุทิน ห้วยเรไร ในฐานะผู้ช่วยอำนวยการโครงการฯ และก้านนอารีย์ พิระเชื้อ ,นาย รุ่งโรจน์ ณ ลำปาง และ นางเล็ก ก พิชญกุล ผู้เขียนในฐานะผู้อำนวยการโครงการฯ ได้มี โอกาสอธิบายและแนะนำแก่นักศึกษารุ่นแรกก่อนเริ่มเรียนเทอมแรกให้นักศึกษาทราบว่โครงการนี้ จัดทำเพื่อการขยายงานอาชีวเกษตรและเทคนิคเกษตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้นโดยเน้นการให้นักศึกษามี ความรู้ความสามารถที่จะศึกษาต่อระดับเทคนิคเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรต่อไปในอนาคต ทั้งลัญญาไว้กับนักศึกษารุ่นแรกนี้ว่า “พวกท่านทั้งหลายจะได้เป็นนักศึกษารุ่นแรกของเทคโนโลยี การเกษตรที่เชียงใหม่อย่างแน่นอน (หมายเหตุ: ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้เข้าศึกษาต่อระดับ ประโยควิชาชั้นสูงที่แม่โจ้เมื่อปีการศึกษา 2516 และได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาตรีทาง เทคโนโลยีการเกษตรรุ่นแรกในปีการศึกษา 2518 ตามแผนที่วางไว้ทุกประการ)

ดำเนินการต่อไปควบคู่กับโครงการอื่น

ปีการศึกษา 2514 – 2515 - ทางวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ จัดการศึกษาและ เร่งรัดพัฒนาไปตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษานอกจากจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับ ปริญญาโท-เอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วยังได้มีการปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้ทันสมัย ยิ่งขึ้น โดยเน้นการเรียนการสอน ด้านทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานในฟาร์มและฝึกงานนอก

วิทยาลัยของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมุ่งเน้นทางด้านคุณภาพเป็นหลักเพื่อเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ ส่วนผู้ที่ประสงค์จะออกไปประกอบอาชีพภายหลังเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับเทคนิคเกษตรแล้วทางวิทยาลัยฯ ก็ได้จัดหลักสูตรไว้ให้เลือกตามความเหมาะสมซึ่งแล้วแต่ความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ส่วนทางโครงการจัดการศึกษาระดับอาชีวเกษตรที่ล่าช้าก็ดำเนินการไปตามนโยบายที่วางไว้ทุกประการ เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้เรียนรู้เต็มความสามารถทั้งเดือนสติให้ทุกคนได้แสวงหาความรู้จากการทำจริงและจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยพยายามแนะแนวทุกคนให้เตรียมตัวเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับเทคนิคเกษตรในอันที่จะแสวงหาความรู้ความชำนาญทางการเกษตรเฉพาะอย่างต่อไป ส่วนผู้ที่มีความต้องการศึกษาสูงขึ้นกว่านั้นเพราะมีความสามารถเป็นพิเศษ ก็ส่งเสริมและสนับสนุนให้สนใจในวิชาพื้นฐานทั้งวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อมุ่งศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทางเทคโนโลยีการเกษตรซึ่งได้เตรียมการไว้แล้วที่แม่โจ้

เริ่มแผนจัดตั้งเทคโนโลยีการเกษตร

ตามความเป็นจริงหากนักศึกษาที่จบจากแม่โจ้ระดับ ปว.ส. ที่มีความรู้ได้มีโอกาสศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อเนื่องกันไปไม่ต้องสอบเข้าเช่นเดียวกับเมื่อครั้งที่แม่โจ้มีชื่อว่าเป็นวิทยาเกษตรกรรมแม่โจ้ เป็นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเกษตรศาสตร์และเป็นสถาบันศึกษาการเกษตร หากเป็นเช่นนั้นแล้วทางแม่โจ้ก็คงไม่กระตือรือร้นที่จะเปิดระดับปริญญาตรี ขึ้นอีกทั้งนี้เพราะถือว่า “บางเขน” และแม่โจ้เป็นพี่น้องคลานตามกันมาอย่างใกล้ชิดในอดีต แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรธิการสมัยนั้นที่จะโอนกิจการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเกษตรศาสตร์ไปรวมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้งหมดในปี 2490 แม่โจ้ก็ต้องคืนรนช่วยตัวเองต่อไป “แต่แม่โจ้ยังโชคดีที่มีคุณพระช่วงเกษตรศิลปกร ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมเกษตรสมัยนั้นได้ยื่นหยัดให้ชื่อของ “แม่โจ้” ยืนยงต่อไป” ในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาเกษตรของกระทรวงเกษตรธิการหลังจากนั้นในปี 2491 ทางกรมอาชีวศึกษากระทรวง ศึกษาธิการก็รับโอนกิจการของสถาบันแห่งนี้ มาจากกระทรวงเกษตรธิการ และเริ่มรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2492 ซึ่งผู้เขียนได้เริ่มเข้าศึกษาต่อที่แม่โจ้ในรุ่นแรกนี้ เมื่อเรียนจบ 3 ปี ตามหลักสูตรอาชีวศึกษาชั้นสูงแผนกเกษตรกรรมในฐานะโรงเรียนเกษตรกรรมแม่โจ้แล้วต้องไปสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นรุ่นแรก

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ทุกอย่างก็ต้องมาเริ่มต้นกันใหม่อีก ในปี 2599 เมื่อแม่โจ้ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ เช่นเดียวกันเมื่อปี 2477 เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมแล้วมีความเจริญก้าวหน้าตามลำดับ จนกระทั่งได้เป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แม่โจ้ และเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในปี 2486 ขึ้นในปัจจุบันมีความเจริญถึงขีดสุดคือเป็น การสอนถึงปริญญาเอกแล้ว

ในช่วงที่มีความคิดจะขยับขยายการศึกษาที่แม่โจ้อยู่ที่นั้น อาจารย์วิภาค บุญศรี วัง ซ้าย , อาจารย์กำจร บุญแปง และผู้เขียนเองได้เดินทางเข้ากรุงเทพเพื่อเยี่ยมการวะศาสตราจารย์ อินทรี จันทรสติชัย ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการบดีอยู่ และได้ทราบเรียนท่านเกี่ยวกับนักศึกษาแม่โจ้มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งใน ระยะต่อมาทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ของวิทยาลัยเกษตรกรรม เชียงใหม่ ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาการศึกษาเกษตรและส่งเสริมเกษตรแต่ นักศึกษาฯยังไม่มีโอกาสศึกษาต่ออีกตามเคย จึงเป็นแรงผลักดันเพิ่มขึ้น

ผลสะท้อนของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 3 ที่เป็นผลดีต่อแม่โจ้

ตามแนวทางพัฒนาการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของชาติฉบับที่ 3 (2515 – 2519) ได้เป็นประทีปส่องทางเดินให้แก่แม่โจ้ได้อย่างดียิ่ง ดัง ข้อความบางตอนของแผนฯ มีดังต่อไปนี้ “ในขณะที่มีการพัฒนาการเกษตรนี้ จำนวนประชากรก็ เพิ่มขึ้นในอัตราสูงตามไปด้วยแต่ที่ดินขยาย ไม่ได้มากนัก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นถึง ความสำคัญของการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร, ธุรกิจเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตรให้ มากขึ้น เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความสามารถที่จะมุ่งไปสู่ตลาดแรงงานระดับสูงขึ้นซึ่งก่อให้เกิดคน ชั้นกลาง เป็นการลดความแตกต่างชั้นในสังคมได้อีกด้วย”

จากแนวทางดังกล่าวนี้วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ มีความพร้อมในเรื่องนี้อยู่ แล้วเพราะได้เตรียมการไว้พอสมควรและได้เสนอแนวความคิดอันนี้ไปยังกรมอาชีวศึกษาตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน 2510 ตามที่กล่าวไว้ตอนต้น

นำเอาแนวคิดมุ่งสู่การปฏิบัติ

ดังนั้นพอถึงระยะต้นปี พ.ศ. 2515 หลังจากการสอบไล่ของนักศึกษาเรียบร้อย แล้วในเดือนมีนาคม ผู้เขียนได้ระดมความคิดกับอาจารย์ในวิทยาลัยฯ จำนวน 3 – 4 คนได้ ช่วยกันเขียนโครงการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเกษตรเชียงใหม่ และโครงการพัฒนากำลังคนใน วิทยาลัยฯ ปี พ.ศ. 2515 – 2520 ขึ้น เพื่อเตรียมบุคลากรให้เหมาะสมกับโครงการจัดตั้งสถาบัน เทคโนโลยีการเกษตรเชียงใหม่ (ส.ท.ก.ช.)

ความคิดครั้งแรกนี้ท่านผู้ใหญ่ที่มีความปรารถนาดีได้แนะนำให้แม่โจ้ ขออยู่ในเครือเดียวกันสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ขณะเดียวกันก็ได้วางแผนที่จะส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อ ฝึกงานและดูงานทั้งต่างประเทศและในประเทศ เพื่อจะได้รับกลับมาช่วยพัฒนาแม่โจ้ให้รุดหน้าไปตามโครงการที่วางไว้ พร้อมทั้งได้ร่างโครงการที่กำหนดตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการของสถาบันเทคโนโลยีเกษตรเชียงใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นสำนักอธิการบดี, คณะการผลิตและอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งประกอบด้วยภาควิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ พืชไร่ – พืชสวน, อุตสาหกรรมเกษตร, บริหารธุรกิจเกษตร, อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์, ช่างเกษตร, เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและศิลปสิ่งแวดล้อม และคณะครุศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยภาควิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ ส่งเสริมเกษตรและครุศาสตร์เกษตร, เกษศาสตร์เกษตร สุขศึกษาและพลานามัย, วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและคณิตศาสตร์ และภาควิชาภาษาและสังคมศาสตร์

ความฝัน ความหวังยังคงดำเนินต่อไปที่แม่โจ้ตลอดปีการศึกษา 2515 ซึ่งทางกรมอาชีวศึกษาก็ได้ปรับปรุงหลักสูตร ปว.ส. ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมมากขึ้น ซึ่งโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษากำลังจะสิ้นสุดลง แต่แม่โจ้ยังคงมุ่งก้าวหน้าต่อไปตามแนวทางที่วางไว้อย่างไม่หยุดยั้งเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ได้ย้ำเรื่องอุตสาหกรรมเกษตร ทำให้ผู้เขียนเกิดความคิดที่จะเพิ่มชื่อสถาบันเทคโนโลยีเกษตรเชียงใหม่ (MITA – Chiennai) ขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีเกษตรและอุตสาหกรรมเชียงใหม่ (MITA – Chiennai) ซึ่งมีชื่อภาษาอังกฤษว่า Maejo Institute of Technology in Agriculture and Industry Chiangmai เพื่อให้เกิดความเข้มข้นยิ่งขึ้น การที่ใช้ชื่อจังหวัดเชียงใหม่อยู่ด้วยนั้นผู้เขียนมีแนวความคิดอยู่เดิมที่ว่า สถาบันแบบเดียวกันนี้ควรจะได้จัดตั้งขึ้นทุกภาคของประเทศไทย คือภาคกลางที่พระนครศรีอยุธยาที่ใช้ชื่อว่า PITA ภาคตะวันออกที่บางพระก็ใช้ชื่อว่า BITA ภาคใต้ที่นครศรีธรรมราชก็ใช้ชื่อว่า NITA และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สุรินทร์ก็ใช้ชื่อว่า SITA ความฝัน ความหวังนี้หากเป็นไปได้ตามแผนที่วางไว้แล้ว ป่านนี้โรงเรียนเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรม และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรคงไม่ถูกแยกออกจากกันเป็น 3 แห่ง หรือ 3 กรม เช่นในปัจจุบันซึ่งคงจะรวมกันเป็นกลุ่มก้อนและร่วมผนึกกำลังกำลังกันซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาการศึกษาเกษตรในชนบทเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายผลดีในขั้นสุดท้ายก็คือความเจริญก้าวหน้าของการเกษตรของประเทศจะเป็นตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติฉบับที่ 3 – 4 ที่ได้วางไว้แน่นอน

โอกาสทองของแม่โจ้

ปี 2516 - ปีแห่ง “แสงสว่าง” และควรจะเรียกว่าเป็นปีแห่งความสดชื่น, สุขใจ และเจริญก้าวหน้าของบุคคลและสถาบันที่มีความมุ่งมั่นหวังและตั้งจุดประสงค์ไว้ดี โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากเมืองหลวง ซึ่งมุ่งมั่นที่จะสร้างชนบทให้มีสภาพดีขึ้นในด้านต่าง ๆ

เช่น การอยู่ดี, กินดี มีอนามัยดี การศึกษาดี และมีความปลอดภัยในชีวิต ดังนั้นแสงสว่างแห่งชนบทจะต้องเริ่มตั้งแต่วันปีใหม่ ปีนี้เป็นต้นไป เพื่อรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติฉบับที่ 3 ด้วย และแล้วยิ่งตื่นตื่นระทึกใจก็ตามมา ดังต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแม่โจ้ - 3 มกราคม 2516 เวลา 16.30 น.

นับเป็นมหากรุณาคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่เปรียบมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จมาแม่โจ้ครั้งแรกจึงถือเป็นศิริมงคลแก่วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่เป็นอย่างยิ่งยังความปลาบปลื้มปิติโสมนัสสุดจะพรรณนาแก่คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยฯ คณาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา ตลอดจนผู้ซึ่งได้อุปถัมภ์ และทำงานให้แก่วิทยาลัยฯ ตลอดจนมาเป็นล้นพ้น

จากความประทับใจในครั้งนี้ ทุกคนที่มีส่วนร่วมต้อนรับเสด็จในวันนั้นโดยเฉพาะท่านรองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา (นายสวัสดิ์ ไชยคุณา) และผู้อำนวยการกองโรงเรียนเกษตร (นายเชญู มณีรัตน์) ได้กล่าวภายหลังที่พระองค์ท่านเสด็จกลับแล้วว่า “เรียบร้อยดีมาก” สำหรับผู้เขียนนึกกระหึ่มในใจว่าในวันนี้คงจะทำให้สถาบันแห่งนี้ยิ่งใหญ่ในวันข้างหน้าตามแผนงานที่วิทยาลัยฯ ได้วางไว้ที่จะยกฐานะของแม่โจ้ให้มีหลักสูตรระดับปริญญา ด้วยพระบารมีของในหลวงที่เสด็จแม่โจ้วันนี้ (หมายเหตุ : วันที่ 5 ธันวาคม 2516 มีข่าว “ค.ร.ม. อนุมัติวิทยาลัยแม่โจ้เป็นสถาบันในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

นักศึกษาแม่โจ้ก่อเหตุที่สถานีกสิกรรมแม่โจ้

ในคืนวันที่ 24 มีนาคม 2516 ทางสถานีกสิกรรมแม่โจ้ จัดงานเกษตรบอลนักศึกษาแม่โจ้จำนวน 11 คน ไปก่อความวุ่นวายแก่ผู้ไปร่วมงานครั้งนั้น ทางกองวิทยาลัยกรมอาชีวศึกษาให้ความสนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ ซึ่งทางวิทยาลัยฯ ก็ได้เรียนชี้แจงเป็นที่เข้าใจเป็นอย่างดีและได้แสดงความเสียใจไปยังหัวหน้าสถานีกสิกรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อย พอถึงวันนั้นผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายวิชาการติดงานสำคัญอยู่ที่จังหวัดน่านหากทั้งสามยังอยู่ที่แม่โจ้เหตุการณ์เช่นนั้นอาจจะไม่เกิดขึ้นก็ได้จึงถือเป็นอุบัติเหตุมากกว่าแต่อย่างไรก็ตามแม่โจ้ในอดีตก็มีเหตุการณ์แปลก ๆ และรุนแรงเกิดขึ้นเป็นประจำอยู่แล้วซึ่ง “เมื่อมีสิ่งไม่ดีเกิดขึ้นแล้วสิ่งที่ดีก็ตามมาอย่างกระชั้นชิด” เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเมืองเชียงใหม่ ก่อนที่จะได้รับการยกฐานะจากโรงเรียนเป็นวิทยาลัย เพราะเป็นจุดที่ก่อให้เกิดกรมอาชีวศึกษาสนใจแม่โจ้มากขึ้นกว่าเดิม สำหรับครั้งนี้คงจะไม่มีอะไรเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน ก็อาจจะเป็นจุดเริ่มต้นของความก้าวหน้าของแม่โจ้ก็เป็นได้ใครจะรู้สำหรับผู้ที่เชื่อในเรื่องของกราฟชีวิตแล้วจะไม่เกิดข้อสงสัยเรื่องนี้แต่ประการใด

พอสาธิตเรื่องนี้เสร็จก็เริ่มรายการในโครงการการเข้าไปสู่ชนบทเพื่อหาโอกาสพบกับกลุ่มเกษตรกรระดับอำเภอต่างๆ โดยผู้เขียนและคณะอาจารย์ได้ออกไปพบปะกลุ่มบุคคลที่อยากจะเรียกว่ากลุ่มพลังขั้นมูลฐานของประเทศ และได้พยายามเน้นถึงโครงการของวิทยาลัย

เกษตรกรรมเชิงใหม่ ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือชาวชนบทให้ได้รับประโยชน์มากที่สุดทั้งการนำนักศึกษาเข้าไปช่วยเหลือในการพัฒนาหมู่บ้านและวัดวาอารามต่าง ๆ ซึ่งทั้งนี้เป็นการฝึกให้นักศึกษาได้รู้ปัญหา และชีวิตจริงของชาวชนบท เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้ปรับตัวและประกอบอาชีพในชนบทได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้เตรียมที่ดินเพิ่มเติมเพื่อขยายงานทางด้านการศึกษาไร่และงานบริการวิชาการทางการเกษตรที่อำเภอคอยสะเก็ดอีกประมาณ 1,000 ไร่ โดยขอความร่วมมือจากกรมป่าไม้ เพื่อวางแผนสร้างงานทางด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการเกษตรในภาคเหนือซึ่งเป็นจังหวัดที่เป็นต้นน้ำลำธารคือลุ่มน้ำปิง วัง ยม และน่าน ขณะที่ผู้เขียนและคณะอาจารย์ของวิทยาลัยฯ กำลังรณรงค์เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรและชนบทอยู่ในระยะนั้นก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ลงข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดมีกำลังใจยิ่งขึ้นที่แม่โจ้ทำสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

เมื่อเตรียมงานเกี่ยวกับการขยายงานฟาร์มและงานบริการวิชาการที่อำเภอคอยสะเก็ดดำเนินมาพอสมควร ก็ได้ฤกษ์เปิดป้ายโครงการ 2 โครงการคือ “สถาบันฝึกอบรมการจัดการฟาร์มและบ้าน โดยความร่วมมือของกระทรวงมหาดไทย” และสถาบันฝึกอบรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยความร่วมมือของกรมป่าไม้, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในวันที่ 12 ตุลาคม 2516 โดยมีผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ เป็นประธานในพิธี และมีคณะอาจารย์ , กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอให้ปลัดอำเภอมาแทนเพราะมีราชการด่วนที่ศาลากลาง เหตุการณ์วันนี้เป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นของการขยายงานการศึกษาไปสู่ชนบทที่สำคัญต่อไป

ตกตอนเย็นเวลา 17.00 น. ของวันเดียวกันนี้มีเหตุการณ์พิเศษเกิดขึ้นคือมีนักศึกษาและนิสิตในจังหวัดเชียงใหม่เดินขบวนเพื่อเรียกร้องขอรัฐธรรมนูญและเหตุการณ์เริ่มรุนแรงทั้งที่กรุงเทพฯ ในวันที่และวันรุ่งขึ้น จนกระทั่งวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นวันสำคัญในประวัติศาสตร์วันหนึ่งของประเทศก็มาถึงและแล้ว คณะรัฐบาลชุดใหม่ก็ได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ 16 ตุลาคม 2516 เวลา 16.00 น. เป็นวันสิ้นสุดของระบบเผด็จการตั้งแต่นั้นมา

ต่อมาก็เป็นเรื่องระทึกใจต่อเนื่องที่แม่โจ้

วันเสาร์ที่ 20 ตุลาคม 2516 ประชุมอาจารย์ใหญ่และที่ปรึกษาขององค์การเกษตรในอนาคต (อ.ก.ท.) ภาคเหนือเพื่อวางแผนจัดงานแข่งขันทักษะระหว่างสมาชิก อ.ก.ท. แล้วคัดเลือกสมาชิกที่ชนะเลิศไปแข่งขันต่อไปกับ อ.ก.ท. ภาคอื่น ๆ ในงานศิลปหัตถกรรมที่กรุงเทพฯ ซึ่งจะจัดในวันที่ 15 ธันวาคม 2516 งานนี้ถือว่ามีความสำคัญต่อแม่โจ้เป็นอย่างมาก เพราะ อ.ก.ท. จัดตั้งที่แม่โจ้เป็นแห่งแรกในประเทศไทยในปี 2504

วันจันทร์ ที่ 22 ตุลาคม 2516

ผู้เขียนได้โอกาสพูดฝากไว้กับ ดร.สุรพล สงวนศรี ต่อหน้าอาจารย์วิภาต บุญศรี วั่งซ้าย ที่กตาคารเมืองอิน ในตอนเย็นวันนี้ อย่างถึงพริกถึงขิงโดยได้แสดงความจริงและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่ เรื่อง “การสร้างแม่โจ้” และเรื่องเกี่ยวกับบุคคลบางคนใน กรมอาชีวศึกษาที่พยายามขัดขวางการเจริญก้าวหน้าของแม่โจ้รวมถึงการดึงตำแหน่งอัตราคนงานของแม่โจ้ไปไว้ที่อื่นตลอดเวลา ผู้เขียนได้แสดงความจริงใจและตรงไปตรงมา เพื่อขอร้องให้ ดร.สุรพล นำเรื่องเหล่านี้ไปเรียนถ่ายทอดต่อผู้ใหญ่ทางกรมฯให้ด้วย อย่างน้อยก็ขอเพียงให้หยุด ก้าวร้าวแม่โจ้และผู้เขียนเองที่มุ่งสร้างแม่โจ้และขอร้องให้ทางกรมฯได้กรุณาให้การสนับสนุนแก่แม่ โจ้บ้าง อย่างน้อยก็เพียงบางส่วนของโครงการที่เสนอไปให้ทางกรมฯพิจารณาก็ยังดี ซึ่งผู้เขียน ตั้งใจพูดร้องขอเป็นครั้งสุดท้าย

ผลที่สุด

เหตุการณ์และจังหวะที่เหมาะสมของแม่โจ้ก็มาถึง ก็มีความจำเป็นที่ผู้เขียน จะต้องพูดในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อแม่โจ้ครั้งที่สำคัญในชีวิตซึ่งทุกอย่างก็พร้อมแล้วถ้าเทียบกับ ผลไม้ก็สุกงอมเต็มที่แล้ว วันนั้นคือวันที่ 7 พฤศจิกายน 2516 เวลา 13.00 น.เวลานั้นเป็น ชั่วโมงแรกของเทอมใหม่ในวิชา “ไม้ผล” ที่ผู้เขียนจะทำการสอนร่วมกับคุณเล็ก ชาติเจริญ ได้ถือ ช่วงเวลาแรกเพื่อให้การแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดจน ชี้แจงถึงความสำคัญของวิชานี้ พร้อมทั้งแนะนำว่าหากเปิดถึงระดับปริญญาตรีจะต้องมีวิชาเรียน เพิ่มเติมเป็นพื้นฐาน และเรียนติดต่อกันอีกหลายวิชา หากนักศึกษาจบตามที่แนะนำแล้วจึงจะถือว่ามีความรู้ในด้านไม้ผลอย่างแท้จริง

ในขณะที่อธิบายอยู่นั้น มีสิ่งคลอให้พูดกับนักศึกษาขึ้นว่า “เรื่องหลักสูตร ปริญญาตรีทางเทคโนโลยีการเกษตรที่ได้เขียนไว้ คิดว่าครูจะพยายามเสนอรัฐบาลชุดใหม่เอี่ยม โดยผ่านทางกรมอาชีวศึกษาอีกครั้งหนึ่งโดยจะเสนอก่อนสิ้นปี 2516 นี้ หวังว่าจะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน เพราะเรื่องนี้ครูเคยเสนอไปให้กรมอาชีวศึกษาพิจารณาเมื่อเดือน พฤศจิกายน 2510 แล้ว เรื่องก็ยังเงียบอยู่ แต่ก็ยังโชคคืออยู่ที่มีท่านรองอธิบดี สุรเดช วิเศษสุร การได้เห็นด้วยในหลักการ เมื่อปี 2515 แล้ว คิดว่าเรื่องนี้หากพวกเราสนใจ เราค่อยมา ปรึกษาหารือกันแะวางแผนร่วมกันโยขึ้นต่อไปก็ได้ ครูยินดีให้ข้อมูลและช่วยเหลือพวกเราเต็มที่” นี่คือ ส่วนหนึ่งของคำพูดบางตอนที่ผู้เขียนได้ บรรยายกับนักศึกษาในวันนั้น ซึ่งผู้เขียนถือว่าเป็น วันเริ่มต้นโครงการ”

เวลาผ่านไปทีแรกคิดว่านักศึกษากลุ่มนั้นลืมเรื่องนี้ไปแล้ว พอตีมีเหตุการณ์ที่บ้านพักในวิทยาลัยของผู้เขียนคือ นักศึกษาหญิงคนหนึ่งและผู้เขียนอุปการะอยู่เพราะพ่อแม่ยกน พร้อมกับเพื่อนนักศึกษาชายอีกคนหนึ่งที่อยู่อาศัยในบ้านของอาจารย์โยธิน วิศิรศักดิ์ ได้เสียชีวิต ทั้งสองคนด้วยอุบัติเหตุขับรถจักรยานยนต์ไปชนกับรถบัสโดยสารในคืนวันที่ 8 พฤศจิกายน 2516

ส่วนตอนกลางวันก็มีนักศึกษาที่ช่วยดูแลสวนผลไม้ของวิทยาลัยฯ ซึ่งอยู่หลังบ้านของผู้เขียนก็ถูกรถชน อาการสาหัสต้องส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลสวนดอกและศิษย์เก่าแม่โจ้คนหนึ่งชื่อ มอนอินทร์ รินคำได้ประสบอุบัติเหตุถึงกับแขนหักต้องส่งโรงพยาบาลเช่นเดียวกัน รุ่งขึ้นวันที่ 19 พฤศจิกายน 2516 ทางวิทยาลัย จัดทำบุญทอดกฐินที่วัดหัวฝาย ซึ่งเป็นประเพณีทุกปี ซึ่งนักศึกษาทั้งหลายก็ ร่วนอยู่กับการจัดงานศพของนักศึกษาทั้งสอง

พอเหตุการณ์ทั้งดีและร้ายผ่านพ้นไปได้ไม่ถึงสองอาทิตย์คือวันอังคารที่ 20 พฤศจิกายน 2516 เวลา 17.00 น. นักศึกษากลุ่มหนึ่งมาของพบผู้เขียนที่บ้านพักเพื่อขอปรึกษา เรื่อง “การเสนอรัฐบาลใหม่เพื่อขอให้พิจารณายกฐานะของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ขึ้นเป็น สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร” พอดีมีคณะคณาจารย์จากโรงเรียนเกษตรกรรมนานและพิษณุโลกมาที่บ้าน เลยนัดนักศึกษากลุ่มนั้นมาพบผู้เขียนในวันหลัง

พอรุ่งขึ้นวันที่ 21 พฤศจิกายน 2516 เวลา 10.30 น. นักศึกษากลุ่มนั้นก็ขึ้นไป พบผู้เขียนที่ห้องทำงานเพื่อขอปรึกษาเรื่องการที่จะสร้าง จึงได้อธิบายให้ฟังโดยละเอียดถึง
โครงการที่ได้เขียนและคิด - ฝันไว้ เมื่อ 6 ปีก่อน และนักศึกษาเหล่านั้นก็ขอร้องให้เขียน แนวความคิดและความหมายของเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อที่จะได้หยั่งเสียงนักศึกษาทั้งหมด ต่อไป นักศึกษากลุ่มดังกล่าวมีรายชื่อที่เซ็นชื่อไว้มี 9 คน คือ พลฯ สิทธิชัย ศรีฤทธิ์ , นาย ลำรื่อง สุวรรณ , นายถนอมวงศ์ แสงสว่าง , นายประชัน บุญยี่น , นายปรีชา วิชาเรือง , นาย ทวีศักดิ์ คุ้มเพชร , นายอังคาร ท้วประโคน , นายภิญโญ ดลโสภณ และนายชัยยันต์ ธนามี ผู้เขียนยอมรับปากว่าจะเขียนหลักการและแนวความคิดเรื่องนี้ให้เสร็จพอรุ่งนี้ตอนเย็น คือวันที่ 22 พฤศจิกายน 2516

นักศึกษาและอาจารย์เริ่มแสดงบทบาทต่อเนื่องทันที

23 พฤศจิกายน 2516 เวลา 9.00 น. นักศึกษา 9 คน ดังกล่าวมาแล้วขออนุญาต ผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ เปิดประชุมนักศึกษาทั้งหมดเพื่อแถลงเรื่อง “ข้อเสนอแก่รัฐบาลที่จะขอให้ พิจารณายกฐานะของวิทยาลัยฯ ขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร” การประชุมชี้แจงเป็นไป อย่างเข้มข้นและเผ็ดร้อนยิ่งนัก นักศึกษาแม่โจ้ทุกคนเห็นด้วย และเอาใจช่วยกลุ่มนักศึกษารุ่น บุกเบิก 9 คน นั้นอย่างเต็มที่ สำหรับผู้เขียนกลับไปนั่งฟังเสียงจากการชี้แจงของนักศึกษาที่บ้านพัก ด้วยความภูมิใจ และดีใจเป็นพิเศษ เพราะเรื่องนี้ตั้งใจจะเสนอเรื่องราวเป็นทางการให้กรม อาชีวศึกษาสนับสนุนก่อนสิ้นปี 2516 คือ ภายในเดือนธันวาคมที่จะถึงอยู่แล้ว พอดีมีนักศึกษาได้ ดำเนินการเรียกร้องขึ้นก่อน ก็คงจะทำให้ประสบความสำเร็จเร็วยิ่งขึ้น และมีกำลังใจทำด้วย (หมายเหตุขณะที่นักศึกษากำลังแถลงการณ์ในห้องประชุมอยู่นั้น อาจารย์อานนท์ เทียงตรง ได้ โทรศัพท์มาถึงผู้เขียนที่บ้านของผู้เขียนอธิบายถึงความหมายของคำว่า “เทคโนโลยีการเกษตร”

ให้ฟังเพราะอยากจะช่วยเขียนข้อเรียกร้อง และได้มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของนักศึกษาครั้งนี้ด้วย)

ระหว่างวันที่ 24 – 26 พฤศจิกายน 2516 ผู้เขียนเองได้เร่งเขียนอย่างคร่ำเคร่งในข้อเสนอเพื่อพิจารณาฐานะของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ ขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตร โดยผู้เขียนพูดแล้วขอให้อาจารย์ธนิต มะลิสวรรณเขียนตามและให้นายผัน บุญเกิดเป็นผู้พิมพ์ โดยค้นคว้าจากเอกสารที่เตรียมไว้เมื่อปี 2507 และจากเอกสารที่พิมพ์เป็นเล่มไว้เมื่อปี 2510 เพื่อจะได้เสร็จทันก่อนที่นักศึกษาจะได้ชี้แจงต่อคณะสื่อมวลชนในโอกาสต่อไป

ได้เขียนและพิมพ์เสร็จเวลา 17.00 น. ของวันที่ 26 พฤศจิกายน 2516 เลยถือโอกาสเรียกประชุมอาจารย์และนักศึกษาที่เกี่ยวข้องในระยะแรกเพื่ออธิบายถึงความหมายและความพร้อมสำหรับการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเกษตร จากเอกสารที่ได้จัดทำขึ้นสำหรับอาจารย์ที่ร่วมฟังคำชี้แจงในวันนั้น มีอาจารย์บรรยง สิทธิชัย, อาจารย์ทวิ เวทะธรรม, อาจารย์สนิท วาฤทธิ์, อาจารย์เลอสันต์ สุวรรณนิตย์, อาจารย์อานนท์ เทียงตรง, อาจารย์บุญ กล่อมจอหอ, อาจารย์เรวัตี พ้อคำ และหัวหน้าคณะวิชาทุกคนพร้อมทั้งได้ซักซ้อมความเข้าใจกับนักศึกษาเพื่อให้มีข้อมูลพร้อมที่จะแสดงให้แก่คณะสื่อมวลชนได้ทราบอย่างชัดเจนในวันพรุ่งนี้ (หมายเหตุ : ได้จัดพิมพ์ข้อเสนอและหมอนโรเนียวออกมาเสร็จคืนนี้ ได้เนื้อหาจำนวน 14 หน้าพอดี และได้จำนวนข้อ 14 ข้อ เท่ากับนโยบายของรัฐบาลใหม่ ซึ่งมีศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีศาสตราจารย์สุกิจ นิมมานเหมินท์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี รวม 14 ข้อเท่ากัน)

นักศึกษาเริ่มเดินเครื่อง

27 พฤศจิกายน 2516 ผู้แทนของนักศึกษา (คณะกรรมการเรียกร้องฯ) ได้พบปะและแสดงแก่คณะสื่อมวลชนเรื่อง เหตุผลของการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ได้มีคณะสื่อมวลชนทั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปางมาร่วมรับฟังและให้ความสนใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่โดยเฉพาะคุณรุ่งโรจน์ ณ ลำปาง ให้ความสนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ

นักศึกษาเดินทางเข้ากรุงเทพฯ

นักศึกษาซึ่งเป็นกรรมการเรียกร้องการยกฐานะฯ ซึ่งประกอบด้วย พลฯสิทธิชัย ศรีฤทธิ์, จกลอง กสิกรรม, สำรอง สุวรรณ, ถนนอมวงศ์ แสงสว่าง, อังคาร ท้วประโคน, ปรีชา วิชาเรื่อง, และ สุรัตน์ ทองยัง ได้จัดแบ่งกลุ่มหน้าที่รับผิดชอบตามสายงานร่วมกับนักศึกษากลุ่มต่าง ๆ ที่หวังดีต่อวิทยาลัยฯ แล้วมอบให้บางคนเดินทางเข้า ก.ท. คืนวันที่ 27 พฤศจิกายน 2516 เวลา 21.00 น. นักศึกษารวบรวมเงินผู้บริจาคระยะแรกในวิทยาลัยฯได้ประมาณ 4,500 บาท เพื่อ

เป็นค่าใช้จ่ายใน ก.ท. ในระยะแรกและวางแผนจะขอศิษย์เก่าทั่วประเทศในระยะต่อไป ซึ่งเป็นระยะทางที่ไกลโขอยู่มาก

28 พฤศจิกายน 2516

อธิการบดีและรองอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ เชิญชมกิจการของวิทยาลัยฯ และให้ความสนใจแก่โปรแกรมการศึกษาของวิทยาลัยเป็นพิเศษกว่าครั้งใด ๆ ทั้งสิ้น พอในตอนเย็นวันนี้ที่กรุงเทพฯ ผู้แทนนักศึกษา ซึ่งมีนายสิทธิชัย ศรีฤทธิ์ เป็นหัวหน้าได้มีโอกาสเข้าพบ และขอความสนับสนุนช่วยเหลือจาก ฯพณฯ ท่านรองนายกรัฐมนตรีศาสตราจารย์สุจินนิมมานเหมินท์ เวลา 18.00 น. ณ ที่บ้านส่วนตัว ซึ่ง ฯพณฯ ท่านยินดีช่วยเหลือนักศึกษาเต็มที่ พอตอนกลางคืน โทรทัศน์ออกข้างเรื่องผู้แทนนักศึกษาและคณะสื่อมวลชนปรึกษาหารือกันที่แม่โจ้ เรื่องการยกฐานะของแม่โจ้

29 พฤศจิกายน 2516

ตลอดทั้งวันได้เตรียมข้อมูลเพิ่มเติมไว้รอนักศึกษา พอเวลา 22.00 น. ผู้แทนนักศึกษาที่อยู่กรุงเทพฯ โทรศัพท์มาถึงเพื่อรายงานผลการเข้าพบกับ ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรีและขอให้ส่งข้อมูลไปอีกตัวนที่สุด เพื่อ ฯพณฯ ท่านจะได้แถลงให้คณะรัฐมนตรีทราบในวันอังคารที่ 4 ธันวาคม ที่จะถึงนี้

30 พฤศจิกายน 2516

วิทยาลัยฯ จัดเลี้ยงต้อนรับท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ในฐานะอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ และรองอธิการและเป็นจังหวัดที่ ดร. กวี จุติกุล รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้มาเยี่ยมชมกิจการของวิทยาลัยด้วยจึงนับเป็นนิมิตอันดียิ่งที่มีผู้ใหญ่ให้ความสนใจแก่แม่โจ้ในขณะนี้เป็นอย่างดี

พอ 22.00 น. ผู้แทนนักศึกษาที่อยู่กรุงเทพฯ โทรศัพท์มารายงานผลของการเข้าพบ ฯพณฯ ท่านรองนายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาล ส่วน ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรีติดประชุมที่ ก.ท. และในวันนี้ผู้แทนนักศึกษาได้มีโอกาสได้พบและขอความสนับสนุนช่วยเหลือจาก ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีช่วยกระทรวงศึกษาธิการ ศาสตราจารย์ น.พ.บุญสม มาติน ด้วยซึ่ง ฯพณฯ ท่านก็ยินดีสนับสนุนเต็มที่ด้วยนับว่าแม่โจ้โชคดีมาก เย็นวันนี้ฟุตบอลเยาวชนระหว่าง ก.ท. กับแม่โจ้ ผลเสมอ 2 : 2 แสดงว่าแม่โจ้ก็มีอะไรดีเหมือนกัน

วันเสาร์ที่ 1 ธันวาคม 2516

ดำเนินการถ่ายรูปบริเวณวิทยาลัยฯ และนอกวิทยาลัยเตรียมไว้พร้อมทั้งรวบรวม ข้อมูลและรายละเอียดของกำลังคนและโครงการต่าง ๆ จากสถานีทดลองแม่โจ้, สถานีทดลอง ยาสูบแม่โจ้, สถานีประมงแม่โจ้, หน่วยสหกรณ์นิคมสันทราย, (ข้อมูลที่ได้รับมาจาก อ.ปราโมทย์ ขลิบเงิน รุ่น 31 เป็นไฟล์.doc หมาดเพียงเท่านี้ ..ข้อความต่อไปนี้พิมพ์ตาม บทความหน้า 67-71 หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ รองศาสตราจารย์ ดร.เทพประสงค์ วรยศ วันเสาร์ที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ณ ฌาปนสถานแม่โจ้) โครงการไทยอิสราเอล เพื่อเสริมความร่วมมือของ วิทยาลัยฯที่จะก้าวไปเป็นสถาบันชั้นสูงระดับมหาวิทยาลัยต่อไป ตอนเย็นเลี้ยงอาหารเย็นคณะ อาจารย์ นักศึกษาและคนงานที่ไปช่วยงานทั้งวัน

วันอาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม 2516

ผู้แทนนักศึกษาได้โทรศัพท์มาจากกรุงเทพฯ เมื่อคืนวานนี้เวลา 22.00 น. แจ้งให้ ทราบว่าจะพบอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ฯพณฯท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและรอง โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรีในวันจันทร์ที่จะถึงนี้

ส่วนทางแม่โจ้ก็ได้เร่งเขียนข้อเสนอ ข้อมูลและแนวการจัด เพื่อพัฒนาการศึกษา ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่แม่โจ้ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ขอให้อาจารย์ชนิด มะลิสุวรรณ เป็นเลขานุการ อาจารย์สุพร เกตุวราภรณ์ และ นายผัน บุญเกิด ช่วยพิมพ์ นักศึกษาช่วยอ่านตรวจทาน อาจารย์วิรัช บุญยรัตพันธ์ เป็นผู้เขียนแผนที่ และโมเดลต่างๆ ซึ่งเขียนเสร็จและตรวจทานเสร็จเวลา 16.30 น. แล้วนำไปโรเนียวที่ตึกอำนวยการ เสร็จเวลา 20.00 น.

วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม 2516

ผู้แทนมูลนิธิเอเชียในประเทศไทย Mr. Graham Lucas มาเยี่ยมชมกิจการของ วิทยาลัยฯ เป็นครั้งแรกและได้เสนอให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา ทุนหน่วยอาสาพัฒนา และ มอบหนังสือให้ห้องสมุดของวิทยาลัย นับเป็นนิมิตที่ดี เช่นเดียวกันเพราะเป็นระยะที่แม่โจ้กำลังจะ ก้าวหน้า

ข่าวจากกรุงเทพฯวันนี้ คือนักศึกษากลุ่มแรกได้เข้าพบท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษา รอง โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี นายนิสสัย เวชชาชีวะ ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน เลขานุการรัฐมนตรีว่าการ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ศาสตราจารย์อรุณ สรเทศน์

นักศึกษากลุ่มหนึ่งเข้าพบผู้อำนวยการกองวิทยาลัย คุณหญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา หัวหน้ากองกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า คุณถ้ำของ สุวัชรชัย เพื่อเสนอหนังสือ

ชี้แจงเรื่อง การเคลื่อนไหวของนักศึกษาเพื่อเสนอต่อท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษาและในฐานะ
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

หลังจากนั้น 1 วัน ก็ถึงวันอังคารที่ 4 ธันวาคม 2516 วันสำคัญของแม่โจ้ก็มาถึง
“คณะรัฐมนตรีรับหลักการ”

วันนี้ ฯพณฯท่านรองนายกรัฐมนตรี ศาสตราจารย์สุกิจ นิมมานเหมินทร์ ได้นำ
เรื่องการยกฐานะของ “แม่โจ้” เสนอคณะรัฐมนตรีในการประชุมประจำสัปดาห์ในวันอังคารที่ 4
ธันวาคม 2516 เวลา 9.00 น. ผู้เขียนนั่งรอฟังข่าวเรื่องนี้ที่แม่โจ้ด้วยความกระวนกระวายใจตลอดวัน
พอตอนเย็นหลังจากพาลูกชายไปหาหมอซึ่งบังเอิญไม่สบายมาตั้งแต่บุงกงานให้แม่โจ้ กลับมาถึง
บ้านพักในวิทยาลัยฯ เวลา 20.00 น.

พอถึงเวลา 21.50 น. ข่าวที่ตื่นเต้นที่สุดก็มาถึง โทรศัพทท์ทางไกลจากนักศึกษาทาง
กรุงเทพฯแจ้งให้ทราบว่ “คณะรัฐมนตรีรับหลักการและไม่ขัดข้องที่จะยกฐานะของแม่โจ้ให้เป็น
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร” ขณะนั้นนักศึกษามาร่วมฟังข่าวเต็มบ้านพักต่างก็ไชโยโห่ร้องดีใจกัน
มากทีเดียวสมกับที่ได้ตรากตรำทำงานมาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พอดีคืนนั้นมึงงานชุมนุมศิษย์เก่า
แม่โจ้ในงานฤดูหนาวลำพูน ผู้เขียนเลยถือโอกาสแจ้งข่าวดีของแม่โจ้ให้ทราบ ศิษย์เก่าทุกคนต่างดี
ใจกันเป็นพิเศษและดื่มฉลองกันอย่างเต็มที่

วันที่ 5 ธันวาคม 2516

ซึ่งตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ฤกษ์งามยาม
ดี หนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับลงข่าวแม่โจ้ เช่น นสพ.ประชาธิปไตย พาดหัวข่าว --
คณะรัฐมนตรีอนุมัติวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ขึ้นเป็นสถาบัน - และมีข่าวเพิ่มเติมว่า รอง
นายกรัฐมนตรี นายสุกิจ นิมมานเหมินทร์ ให้สัมภาษณ์ว่า คณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาข้อเสนอของ
นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้เชิงใหม่ทีขอให้รัฐบาลยกฐานะของวิทยาลัยให้เป็นสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแล้ว เห็นว่าในหลักการนั้น ไม่น่าจะขัดข้องและได้มีมติมอบเรื่องนี้ให้
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า นำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ส่วนวิทยุสารประจำวันเฉลิมพระชนมพรรษา ได้ลงข่าวเพิ่มเติมนอกเหนือจาก
นสพ. ฉบับอื่นๆ อีกคือ “..นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมเชิงใหม่แม่โจ้จำนวนหนึ่งขอให้รับบาล
พิจารณายกฐานะวิทยาลัยฯขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยให้เหตุผลว่า เพื่อที่จะได้มี
การปรับปรุงและส่งเสริมความรู้ความชำนาญให้สูงขึ้น อันเป็นการกระจายความเจริญด้าน
การศึกษาไปสู่ภูมิภาคกับยังเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาเศรษฐกิจและสังคมของ
ประเทศในอนาคต...” แสดงว่า แม่โจ้จะมีส่วนช่วยผลิตกำลังคน

จากบันทึกเหตุการณ์ภาคแรกนี้คือบันทึกประจำวันพฤหัสบดีที่ 6 ธันวาคม 2516 ปี
ฉลุ ขึ้น 11 คำ เดือนอ้าย ก็คือ เริ่มเตรียมงานเขียน โครงร่างหลักสูตรและโครงการจัดการศึกษาที่
พอดีผู้แทนนักศึกษาที่เดินทางกลับจากกรุงเทพ พร้อมกับเทปที่อัดเสียงมาจากการสัมภาษณ์ ฯพณฯ
ท่านรองนายกรัฐมนตรี ร.ม.ต.ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการและท่านผู้ให้ความสนับสนุนคนอื่น
มาเปิดให้คณะอาจารย์ฟังด้วยความตื่นเต็นในห้องทำงานของผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ

ยิ่งไปกว่านั้น ทางสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือราชการถึง ฯพณฯท่าน
รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเรียนยืนยันเรื่องการพิจารณาฐานะวิทยาลัย
เกษตรกรรมเชียงใหม่ให้ทราบเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง ลงชื่อโดยท่านเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี พล
เรือเอกอนันต์ เนตรโรจน์

ผู้เขียนขออนุญาตเขียนเล่าเหตุการณ์ไว้แต่เพียงเท่านี้ ส่วนบันทึกเหตุการณ์ตั้งแต
วันที่ 7 พฤศจิกายน 2516 จนถึงวันที่ 2 มกราคม 2518 คือ

ตั้งแต่คณะรัฐมนตรีรับหลักการจนถึงตอนคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา
พระราชบัญญัติฯ เสร็จแล้วได้เสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในวาระสอง และวาระสาม
ประกาศเป็นกฎหมายด้วยคะแนนเสียง 101 ต่อ 0 นั้น ผู้เขียนจะได้เขียนและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม
ต่อไป พร้อมทั้งจะได้แจ้งรายชื่อผู้ที่มีพระคุณโดยให้ความสนับสนุน และช่วยเหลือแม่ใจครั้ง
ยิ่งใหญ่ เพื่อให้ศิษย์เก่าแม่ใจทุกคนและประชาชนทั่วไปได้ทราบอย่างละเอียด

สรุปความเป็นมาของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร

วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรตาม
พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ. 2518 มีความเป็นมาดังนี้

เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516 คณะนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ได้ทำ
เรื่องเสนอ ฯพณฯรองนายกรัฐมนตรี นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ ถึงความจำเป็นที่ควรยกฐานะ
ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อจัดการศึกษาอาชีว
เกษตรและเทคนิคเกษตรในชั้นสูงขึ้นไป และเป็นการผลิตบัณฑิตในสาขาเทคโนโลยีการเกษตร
และธุรกิจเกษตร และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทางการเกษตร เพื่อสนองความต้องการของ
ประเทศและเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของ
ประเทศซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วลงมติในหลักการไม่ขัดข้อง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2516 และ
ให้ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพิจาราดำเนินการต่อไป

ตามหลักการเดิม สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรจะขอเป็นสถาบันสมทบในสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น แต่ทางสภาสถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าไม่อาจรับเข้าเป็นสถาบันสมทบได้ เพราะสถาบันไม่มีนโยบายในการผลิตบัณฑิตทาง
เทคโนโลยีการเกษตร ด้วยเหตุผลนี้ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรจึงขอเป็นสถาบันเอกเทศ สังกัด

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งถ้าเป็นไปได้จริงแล้ว จะต้องโอนวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ใน
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปสังกัดและเป็นส่วนราชการ ในทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
เมื่อรัฐบาลได้นำร่างพระราชบัญญัติเทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ.....เสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณา เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2517 ได้ถูกสมาชิกคัดค้านไม่เห็นด้วยในหลักการ เพราะจะเป็นการ
ทำให้การผลิตกำลังคนระดับกลางทางเกษตรกรรมซึ่งกรมอาชีวศึกษากำลังกระทำอยู่ต้องขาดไป ใน
ที่สุดที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ..... ด้วยคะแนน 60 ต่อ 40 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงตกไป

หลังจากร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ไม่ผ่านสภาเมื่อวันที่ 26 เมษายน
2517 แล้ว คณะนักศึกษาและคณาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ได้จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่
ข้อเท็จจริงและเหตุผลในการขอยกฐานะวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ขึ้นเป็นสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรเพิ่มเติมแจกให้ประชาชนและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเข้าพบปะ
บรรดาสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงให้ทราบว่า การจัดการศึกษาในสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรจะไม่เป็นการซ้ำงานของมหาวิทยาลัยที่มีคณะเกษตรศาสตร์อยู่แล้วเพราะพื้น
ฐานความรู้ของผู้เรียนและความมุ่งหมายในการสอนแตกต่างกัน กล่าวคือ มหาวิทยาลัยที่มีคณะ
เกษตรศาสตร์รับเฉพาะผู้สำเร็จชั้น มศ. 5 สายสามัญเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยให้
ความรู้ในด้านเกษตรทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในสาขาเฉพาะอย่างในระดับปริญญาโท
และปริญญาเอก ซึ่งเป็นการศึกษาชั้นสูงที่มุ่งไปในทางวิทยาศาสตร์เกษตรและการวิจัย ส่วนสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรจะรับนักศึกษาอาชีวเกษตรที่สำเร็จชั้น มศ. 6 และ ปวส. แผนกเกษตรกรรม
เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร 4 ปี ปละ 2 ปี ตามลำดับ เป็นการคัดเลือกเอานักศึกษาอาชีวเกษตรที่มี
ความสามารถทางภาคทฤษฎีและทางภาคปฏิบัติจำนวนประมาณร้อยละ 20 ของผู้ที่จบ ปวส.แผนก
เกษตรกรรมทั่วประเทศ ซึ่งนักศึกษาดังกล่าวนี้อาจมีโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในประเทศยากมาก
ต้องเดินทางไปศึกษาในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรจะมีหลักการ
สอนและการฝึกเน้นหนักไปในทางปฏิบัติในสาขาที่ตนถนัดเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญอย่าง
แท้จริงจนสามารถออกไปประกอบอาชีพเองได้ โดยไม่ต้องมุ่งรับราชการแต่อย่างเดียว และเป็นการ
ให้การศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น

เมื่อได้นำข้อเท็จจริงนี้เสนอต่อรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้
การสนับสนุนเป็นจำนวนมากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ 20
สิงหาคม 2517 กำหนดให้สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรมีอำนาจให้ปริญญาในสาขาที่มีการสอนใน
สถาบันเพียงชั้นเดียว คือ ชั้นปริญญาตรี เมื่อรัฐบาลได้ส่งร่างพระราชบัญญัติสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ.....ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2517
หลังจากอภิปรายกันพอสมควรแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียง 87 ต่อ 9 ส่งให้กรรมาธิการฝ่ายการศึกษากำหนดแปรญัตติภายใน 7 วัน

เมื่อคณะกรรมการศึกษาพิจารณาเสร็จแล้วได้เสนอในสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา
ในวาระสอง และวาระที่สาม ประกาศเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2518 ด้วยคะแนนเสียง 101
ต่อ 0 พร้อมกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 (ฉบับที่ ...) พ.ศ... และร่างพระราชบัญญัติ
โอนกิจการบริหารบางส่วนของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตร ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ประชุมได้พิจารณาสามวาระรวด แล้วประกาศ
เป็นกฎหมายในวันเดียวกัน

พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2518 และ
พระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารบางส่วนของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของ
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ พ.ศ. 2518 ได้ลงประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 41 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2518 ดังนั้นสถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรจึงถือเอาวันที่ 19 กุมภาพันธ์ เป็นวันที่ระลึกคล้ายวันสถาปนาสถาบัน

หมายเหตุจากผู้จัดทำเพจ

บทความหน้า 1-20 เป็นบทความจัดทำไฟล์.doc โดย อ.ปราโททย์ ขลิบเงิน รุ่น 31

และ คุณรัชชพงษ์ ถมวัฒน์ศิลป์ รุ่น 64

(จากหน้าที่ 20 บรรทัดที่ 4 จบหน้าที 24 จัดพิมพ์โดย ส.จันทร์ จากหนังสืออนุสรณ์งาน

พระราชทานเพลิงศพ รองศาสตราจารย์ ดร.เทพประสงค์ วยศ หน้า 67-71 วันเสาร์ที่ 26 ธันวาคม
พ.ศ.2541)

สงวน จันทรทะเล รุ่น ๒๕

28 มกราคม 2551

ปรับปรุงเพจล่าสุด วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑

(รำลึก ๑๐ ปี การจากลา ของอาจารย์ประสงค์ วยศ)

Maintained page by Sanguan Chantalay

Updated: July 17, 2008

**Learning to Do
Doing to Learn
Earning to Live
Living to Serve**

